

MINISTER GOSPODARKI

Warszawa, 20 listopada 2009 r.

DE-III-070-1134-SS/09
L.dz. 2752

**Pan
Jan Wyrowiński
Przewodniczący Komisji
Gospodarki Narodowej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Przewodniczący

W nawiązaniu do pisma z dnia 21 października 2009 roku (znak: BPS/KGN-042/65/09), poniżej przedstawiam stanowisko do zagadnień podniesionych w stanowisku Komisji Gospodarki Narodowej Senatu RP z dnia 15 października br. w zakresie barier hamujących rozwój rynku energetyki odnawialnej w Polsce.

1. Kwestia dotycząca planów zagospodarowania przestrzennego w gminach i infrastruktury sieciowej.

Ministerstwo Gospodarki mając świadomość problemów z jakimi borykają się przedsiębiorstwa energetyczne, w zakresie prowadzenia inwestycji w rozbudowę sieci elektroenergetycznych prowadzi szereg prac mających na celu poprawę sytuacji. Obecnie w Ministerstwie Gospodarki trwają prace nad założeniami do projektu ustawy mającej na celu likwidację barier przy planowaniu i realizacji inwestycji liniowych. Przyszła ustawa ma normować zasady wyodrębniania gruntów, na których będą lokalizowane urządzenia liniowe mające znaczenie z uwagi na realizację celu publicznego, poprzez tworzenie specjalnych pasów gruntów zwanych korytarzami przesyłowymi. W przedmiotowych założeniach znajdują się również rozwiązania dla takiej kwestii jak uregulowanie i uproszczenie zasad umieszczania w tych pasach urządzeń liniowych celu publicznego.

Ministerstwo Gospodarki prowadzi również stałą współpracę z Ministerstwem Infrastruktury nad nowelizacją ustawy z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późn. zm.). Projekt nowelizacji

ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw zawiera szereg rozwiązań wypracowanych wspólnie przez Ministerstwo Gospodarki i Ministerstwo Infrastruktury, które w dużej mierze wyczerpują postulowane zmiany w celu ułatwienia planowania inwestycji infrastrukturalnych. Projekt ustawy zakłada położenie szczególnego nacisku przy planowaniu tego typu inwestycji na tzw. programy rządowe. Programy te zapewnią przyspieszenie działań przy planowaniu inwestycji liniowych między innymi dzięki temu, że wprowadzono zapisy określające, iż w przypadku braku planu zagospodarowania przestrzennego województwa lub nie wprowadzenia do niego wiążących ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego kraju lub programów (o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy) w projekcie studium uwzględnia się te ustalenia.

Ponadto projekt ustawy wprowadza zapisy określające, że plan miejscowy sporządza się obowiązkowo dla inwestycji celu publicznego ujętych w programach, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy. W przypadku gdy miejscowy plan już obowiązuje, a Rada Ministrów przyjmie program, który jest sprzeczny z planem miejscowym, wprowadzono obowiązek dostosowania planu do programu rządowego. Ustawa ta będzie przewidywała również skrócenie terminów w jakich przedmiotowy program powinien zostać implementowany do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W związku z powyższym, w celu jak najszybszego rozwiązania problemu związanego z planowaniem inwestycji liniowych Ministerstwo Gospodarki w porozumieniu z Ministerstwem Infrastruktury przystąpiło do opracowania programu rządowego, o którym mowa w art. 48 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Należy zaznaczyć, że trwają również prace nad wprowadzeniem zmian do ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku *o gospodarce nieruchomościami* (Dz. U. z 2004 r. Nr 261 poz. 2603 z późn. zm.). W trakcie prac nad projektem nowelizacji przedmiotowej ustawy, czynny udział bierze Ministerstwo Gospodarki. W ich wyniku zostały między innymi wprowadzone zmiany do art. 122, art. 124 oraz art. 126 tej ustawy. Zmiany zaproponowane w tej ustawie mają na celu, przede wszystkim, przyspieszenie i ułatwienie procedury możliwości szybszego i sprawniejszego wejścia na teren nieruchomości, na której planowane są prace przy budowie czy modernizacji infrastruktury sieciowej.

Jednocześnie pragnę przekazać, że Ministerstwo Gospodarki, postuluje również wprowadzenie zmian do ustawy z dnia 21 marca 1985 roku *o drogach publicznych* (Dz.U. z 2007 r. Nr 19 poz. 115 z późn. zm.). Obecnie Ministerstwo Infrastruktury jest w trakcie wprowadzania zmian w tej ustawie, przy okazji przygotowywania *ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych*. Proponowane przez Ministerstwo

Gospodarki zmiany mają na celu przede wszystkim wprowadzenie możliwości budowy linii energetycznych w pasach drogowych, co zostało już ujęte w projekcie ww. ustawy.

2. *Kwestia dotycząca planów zaopatrzenia gmin w energię.*

Projekt ustawy o zmianie ustawy - *Prawo energetyczne oraz o zmianie innych ustaw* (12 maja 2009 r. Rada Ministrów rozpatrzyła projekt ustawy, natomiast 29 czerwca 2009 r. został on skierowany do Sejmu RP - druk nr 2176 – pierwsze czytanie odbyło się 26 sierpnia br.) wprowadza szereg zmian legislacyjnych w zakresie planów zaopatrzenia gmin w energię.

Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 16 ust. 1 ustawy - *Prawo energetyczne* przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii sporządzają dla obszaru swojego działania plany rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię, uwzględniając miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, albo kierunki rozwoju gminy określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Plany, o których mowa powinny zapewniać minimalizację nakładów i kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwo energetyczne, tak aby nakłady i koszty nie powodowały w poszczególnych latach nadmiernego wzrostu cen i stawek opłat dla paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła, przy zapewnieniu ciągłości, niezawodności i jakości dostaw. Co więcej, zgodnie z projektowanymi zmianami w ustawie - *Prawo energetyczne*, plan rozwoju jest aktualizowany nie rzadziej niż co 3 lata, uwzględniając zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, albo w przypadku jego braku z ustaleniami zawartymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Sporządzenie planu rozwoju dla obszaru swojego działania leży w zakresie przedsiębiorstw energetycznych. Jednostka samorządu terytorialnego uczestniczy w opracowywaniu tego planu poprzez określenie kierunków rozwoju w studium uwarunkowań, określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego, określenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przede wszystkim poprzez opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa na podstawie danych, które przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane, na podstawie art. 19 ust. 4 ustawy - *Prawo energetyczne*, nieodpłatnie udostępnić wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta). Następnie projekt założeń podlega opiniowaniu przez samorząd województwa w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy - *Prawo energetyczne*, do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy m.in. planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy. Zgodnie z nowelizowanym ust. 2 przywołanego artykułu, gmina realizuje te zadania zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku takiego planu z kierunkami rozwoju gminy zawartymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz odpowiednim programem ochrony powietrza przyjętym na podstawie art. 91 ustawy z dnia 21 kwietnia 2001r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.).

Dla uaktywnienia samorządów gminnych w zakresie planowania zaopatrzenia w energię i paliwa gazowe, w zmianach przepisów zawartych w projekcie ustawy *o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz o zmianie innych ustaw* (art. 19 ust. 2) proponuje się określenie obowiązku opracowania założeń dla całego obszaru gminy i okresu na jaki opracowywane są projekty założeń zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło oraz paliwa gazowe, a także w przepisach przejściowych, terminu opracowania pierwszych projektów założeń, podając termin dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej nowelizacji. Dla zachowania spójności z planami przedsiębiorstw energetycznych założenia do planów zaopatrzenia gminy w paliwa gazowe, energię elektryczną i ciepło proponuje się opracowywać na okres piętnastu lat. Założenia te podlegać będą co 3 lata aktualizacji, podobnie jak plany rozwoju operatorów systemu elektroenergetycznego dla zachowania spójności tych planów i założeń gminy.

3. *Kwestia dotycząca systemów wspierania energetyki odnawialnej.*

Podstawą działań regulacyjnych mających na celu wspieranie rozwoju produkcji energii ze źródeł odnawialnych jest ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – *Prawo energetyczne* wraz z aktami wykonawczymi. Ustawa – *Prawo energetyczne* określa główny mechanizm wsparcia, jakim jest system tzw. „zielonych certyfikatów”. Jego istotą jest nałożony na przedsiębiorstwa energetyczne, zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom końcowym, obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki określonej ilości świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, bądź uiszczenia opłaty zastępczej.

Uzupełnieniem tego mechanizmu jest obowiązek zakupu przez przedsiębiorstwa energetyczne pełniące rolę sprzedawcy z urzędu całej energii elektrycznej wytworzonej

w źródłach odnawialnych, przyłączonych do sieci znajdujących się w obszarze działania danego sprzedawcy z urzędu, po średniej cenie rynkowej energii elektrycznej.

Powyższe mechanizmy wzmocnione są systemem kar nakładanych na przedsiębiorstwa energetyczne za niewypełnienie ww. obowiązków, przy czym środki uzyskane z opłat zastępczych i kar zasilają konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i są przeznaczane wyłącznie na wsparcie finansowe inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii.

Należy wyraźnie podkreślić, że podstawą do dalszego dynamicznego rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii jest stabilność istniejących przepisów prawa w zakresie mechanizmów wsparcia. Stabilność ta jest niezwykle istotna dla potencjalnych inwestorów, którzy planują zaangażować swój kapitał w realizację przedsięwzięć w tym obszarze. Uwzględniają oni bowiem w swych długoterminowych planach inwestycyjnych ryzyko związane z możliwością zmiany instrumentów wsparcia. Ryzyko takie może bowiem w znacznym stopniu rzutować na opłacalność całego przedsięwzięcia. W związku z powyższym zmiany w funkcjonujących mechanizmach wsparcia powodują niepewność wśród przedsiębiorców zainteresowanych inwestowaniem w odnawialne źródła energii, co z kolei stanowi zagrożenie dla realizacji celów wynikających z projektu dyrektywy. Dlatego ewentualne zmiany powinny mieć charakter doskonalenia mechanizmu i jako takie powinny być wprowadzane jedynie wówczas, gdy istnieje pewność, że nie będą miały negatywnego wpływu na funkcjonowanie całego systemu wsparcia.

Porównując instrumenty wsparcia funkcjonujące w Polsce i innych krajach europejskich, należy zaznaczyć, iż wprowadzony w Polsce system wsparcia, będący formułą „zielonych certyfikatów”, jest mechanizmem rynkowym, który w polskich warunkach sprzyja optymalnemu rozwojowi energetyki odnawialnej, pozwalając na osiągnięcie założonych celów przy najniższych kosztach. Ocena działania tego systemu jest bardzo dobra i pokazuje, iż jest to rozwiązanie korzystne dla inwestorów oraz dające istotny impuls dla nowych inwestycji.

Przyjęty w Polsce system „zielonych certyfikatów” różni się od funkcjonującego w większości państw UE systemu stałych dopłat. W systemie tym dofinansowanie dla wytwórców energii ze źródeł odnawialnych jest uzależnione od rodzaju danego źródła energii. Zasadą jest, że im wyższe są koszty produkcji energii w danym źródle, tym większe dopłaty otrzymuje wytwórca (tak na przykład jedne z najwyższych dopłat otrzymuje w tym systemie bardzo droga energia wytworzona przy zastosowaniu ogniw fotowoltaicznych). Konsekwencją takiego podejścia jest fakt, że średni koszt wytworzenia energii ze źródeł

odnawialnych jest stosunkowo wysoki, ponieważ przedsiębiorcy nie są motywowani do wyboru źródeł najtańszych, a jedynie tych, które zapewniają odpowiednio wysoki poziom dopłat (zapewniający najwyższą rentowność inwestycji). System ten jest mało elastyczny i nie optymalizuje kosztowo rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Pozwala jednak rozwijać te technologie, które, co prawda nie są efektywne ekonomicznie, ale posiadają duży potencjał rozwojowy.

W odróżnieniu od systemu stałych dopłat rynkowe podejście wynikające z polskich regulacji prawnych dotyczących odnawialnych źródeł energii optymalizuje rozwój energetyki odnawialnej stymulując technologie najtańsze. Czynnikiem weryfikującym technologie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych są kryteria efektywności ekonomicznej. Ponadto wspomniany system „zielonych certyfikatów” jest mechanizmem bardziej elastycznym pozwalającym na sprawne dostosowanie do zmieniających się warunków. Umożliwia także w większym stopniu kontrolę rozwoju wykorzystania OZE, co będzie miało istotne znaczenie w przypadku dużego udziału energii z tych źródeł w bilansie energii finalnej.

Podsumowując pragnę zaznaczyć, że funkcjonujący w kraju system „zielonych certyfikatów” okazał się być skutecznym instrumentem wsparcia dla rozwoju energetyki odnawialnej, co uwidacznia się szybkim rozwojem wykorzystania odnawialnych źródeł energii w Polsce. W związku z powyższym funkcjonowanie przedmiotowego mechanizmu powinno być kontynuowane.

2 ponowieniu

z up. MINISTER
Joanna Strzelec-Lobodzińska
PODSEKRETARZ STANU